

عنوان مقاله:

بررسی و تحلیل رمان «رهش» با توجه به دیدگاه آلن دوباتن (اضطراب موقعیت)

محل انتشار:

مجله ادبیات پارسی معاصر، دوره 10، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

مصطفی گرجی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور (نماینده ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیام نور)

خلاصه مقاله:

ادبیات داستانی و رمان با توجه به اقتضائات زندگی در عصر جدید سعی می‌کند همپای نظریه‌های فلسفی، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی تصویری روشن از دنیای مدرن عرضه و مسائل حاصل تجربه زیسته انسانی را با همه لوازم و لواحق آن تصویرسازی و تبیین کند. در این میان برخی از رمان‌ها به دلیل قرابت نویسندگان با نظریه‌های جامعه‌شناختی و فلسفی و میدان تولید متن در دوره‌ای خاص، نماینده و تصویرگر علل و عوامل رنج‌های بشری و اضطراب‌های وجودی و موقعیتی هستند. رضا امیرخانی یکی از این نویسندگان معاصر است که تقریباً در تمام آثار داستانی‌اش (از ارمیا تا رهش) از وضعیت و موقعیت ناهنجار انسان مدرن سخن می‌گوید. او در مجموعه داستان‌ها به ویژه «رهش» یکی از مهم‌ترین عواطف بشری یعنی اضطراب آن‌هم نوع خاصی از آن به نام «اضطراب موقعیت» را در چهره شخصیت‌هایی همچون علا، فرازنده و... به صورت روشن و پررنگ بازنمایی کرده است. با عنایت به اهمیت مساله «اضطراب موقعیت» به عنوان یکی از مضامین پررنگ آخرین رمان امیرخانی و مساله شهر و شهرسازی به مثابه بستر و مجرای این نوع از اضطراب، خوانش و نقد این رمان از این منظر اهمیت دارد. در این مقاله، نویسنده با روش تحلیلی- انتقادی و با توجه به مبانی و چارچوب «اضطراب موقعیت» از دید «آلن دو باتن» و مجموعه اضطراب‌های بشری از دید «پل تیلیش»، رمان «رهش» را به عنوان یکی از رمان‌های پرمخاطب ایرانی تحلیل و نقد می‌کند. تحلیل حاضر نشان می‌دهد این رمان نمود و نماد کامل اضطراب موقعیت انسان ایرانی معاصر است و با توجه به علل و عواملی که «دوباتن» به عنوان علت العلل اضطراب‌های بشری یاد می‌کند؛ قابل تامل و تحلیل است.

کلمات کلیدی:

واژه‌های کلیدی: اضطراب، اضطراب موقعیت، رمان معاصر، رهش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1490087>

